

Barcelona 7 de Març de 1924

L'Esquella de la Torratxa

Any XLVII Número 2348 15 cèntims — Atrassats, 30

LA FI DEL CARNAVAL. — Fins els elements, estimada Colombina, conspiren contra la nostra alegria. Lo millor serà que ens en anem a un país més hospitalari.

Carquinyolis Berenguer

CALDAS DE MONTBUY

“LA CONFIANZA” Confiteria i Pastisseria

Els Carquinyolis Berenguer es vénen en totes les bones pastisseries de Catalunya.

Gasta els milions a cabassos,
va a viatjar, caça conills,
juga al polo tot el dia
i està lliure de perills.

A pesar d'això, el pobre home,
no és feliç, perquè no té
per postres cap *carquinyoli*
de la «Casa Berenguer».

GRAN SALÓN DORÉ

DE LA

GRANJA ROYAL

— PELAYO, 58 —

LLETERIA I PRODUCTES
DERIVATS DE LA MATEIXA

PASTELERIA DE NATA
NATA EN CAPSETES
GELATS DE NATA

El SALÓN DORÉ és el punt de reunió de la bona Societat
El gran THE de la tarda-Cafè, llet, pastes, sandwichs, kochtails
“Souper” a la sortida dels Teatres

TEATRE NOVETATS CARNAVAL AURIGEMMA

DISTINGITS BALLS DE DISFRESSES
PER A DEMÀ DISSABTE 8 DE MARÇ

BALL GRORIA

I PER AL DISSABTE 15 DE MARÇ

Festival de «Mi-carême» - Aurigemma

GRAN BALL DE TRAJOS

Banc de Barcelona

Aquest Banc en sa Casa Central i en la
Sucursal número 1, continua realitzant
les operacions de Compra i Venda de
Valors, Renovacions, Conversions, Can-
vis, Agregació de Fulles de cupons i
Revisió de llistes d'amortitzacions

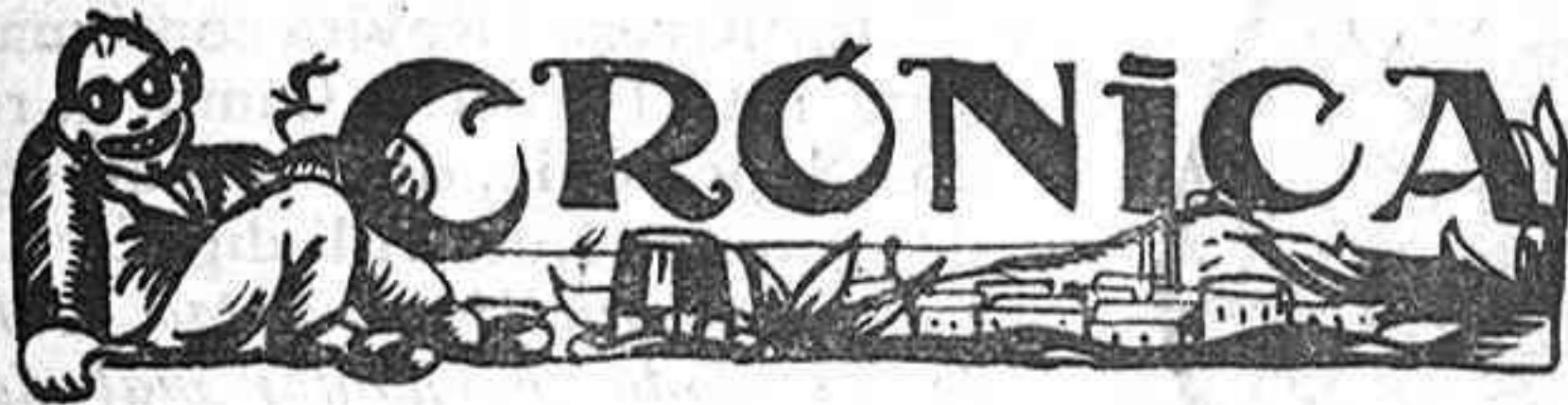
Admet en dipòsit tota classe de valors

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Abstinència prematura

No hem tingut necessitat, aquest any, d'ésser a la Quaresma per a començar l'abstinència de carn. Els dies de Carnestoltes no hi va haver carn, a la plaça, perquè no's va matar, i tot el simbolisme del Carnaval esdevenia un xic grotesc davant del plat de peix forçós. Carnestoltes sense carn. Carnestoltes sense porcs. Carnestoltes amb bacallà. Decididament, la vida té contradiccions enormement pintoresques. Perquè fins ara, creïem que el Carnaval era el triomf de la carn, enemic de l'ànima, i que per això resaven els capellans en el temple i les beates a casa.

Vivíem enganyats. Carnaval, no vol dir que la carn val, com sembla a primera vista, sinó tot lo contrari. Carnaval ve de *carnelevamen*, del llatí *câro*, carn, i *levare*, fer desaparèixer. No ho afirmem nosaltres, sinó En Roc Barcía, en el seu diccionari que, per més exactitud, és etimològic. Ara bé: se'ns podrà objectar que En Roc Barcía, no té una gran autoritat filològica, però nosaltres l'hem triat perquè és republicà, i ademés de republicà federal de tota la vida, fins a Cartagena, i entre un diccionari qualsevol i el d'un republicà federal no hem dubtat, ni dubtarem mai.

Tancat aquest incís, tornem a la definició del Carnaval. Resulta que dos autors famosos, un que s'anomena Du Cange, francès, i un altre que es diu Politi, italià, s'afermen en que l'etimologia de Carnaval és aqueixa: *câro*, carn, i *vale*, adéu, és a dir, que, com torna a dir En Roc Barcía, tant l'autor francès, com l'autor italià, creien que això de *câro*, carn, i *vale*, adéu, era «un adios, en señal de saludo, como si dijéramos: ¡adios, carne!»

I així ha estat, en el any 1924. El Carnaval, ha estat un adéu donat a la carn, confirmant-se d'una manera objectiva que els filòlegs tenien raó, i que les etimologies podran semblar una cosa arbitrària, però que arriba un dia o altre, en els quals es confirma a la plaça, al cistell de la minyona, i a la també pròpia i a

l'agena. El comiat a la carn, ve, doncs, del Carnaval i ve també, amb S. M. el Carnaval del mercat.

Les grans coincidències són, devegades, grans lliçons. El plat carnavalesc sense carn, ens advertia que els temps no són grassos, ni de broma, que no els hem d'oblidar, quan les temptacions surten al carrer, i quan la Quaresma ens fou imposada abans del dimecres de cendra. Alguns tal volta ja no se'n enrecordaven, disposant-se a la disbauxa, quan la minyona, en les famílies burgeses, la dona, en les obreres, i la patrona, en les dispeses, anunciaven que no hi havia carn, perquè a l'escorxador no mataven. Aquest anunci, ens feu enrecordar de moltes coses i de la cendra imposada, fóra i abans de la Quaresma.

Un diccionari és una cosa eixuta, lluny de tota emoció. Un diccionari hem descobert que pot ésser el primer sermó de Quaresma.

PARADOX

La darrera frase d'En Romanones

El pas del comte de Romanes—que cada vegada ens és més simpàtic, i ja ens ho era molt pel seu amor a França—va produir una certa nerviositat en el petit món dels nostres periodistes. Ont anava? Per què sortia d'Espanya a? Amb qui volia entrevistar-se? La censura, extremada perquè es tractava d'un dels més significats personatges de lo que hem convingut en anomenar, ignorem perquè, l'antic règim, va tatxar les declaracions d'En Romanones i la curiositat va créixer.

Moments abans de marxar, un dels íntims d'En Romanones, li va exposar les veus que corrien:

—Diuen que vostè va a veure an En Cambó a les illes Hyerès, prop de la costa blava, on es'ha fet solitari i que després anirà a Itàlia a veure an En Mussolini.

Aleshores En Romanones va respondre, accentuant la seva posició de «h»:

—Yo no vere más que aquellos que se me pongan delante.

Periodisme

Ja està convingut en que l'«Associació de la Premsa» és una cosa provinciana. Algún moment, per l'acció d'alguns dels seus homes, per l'acció presiden-

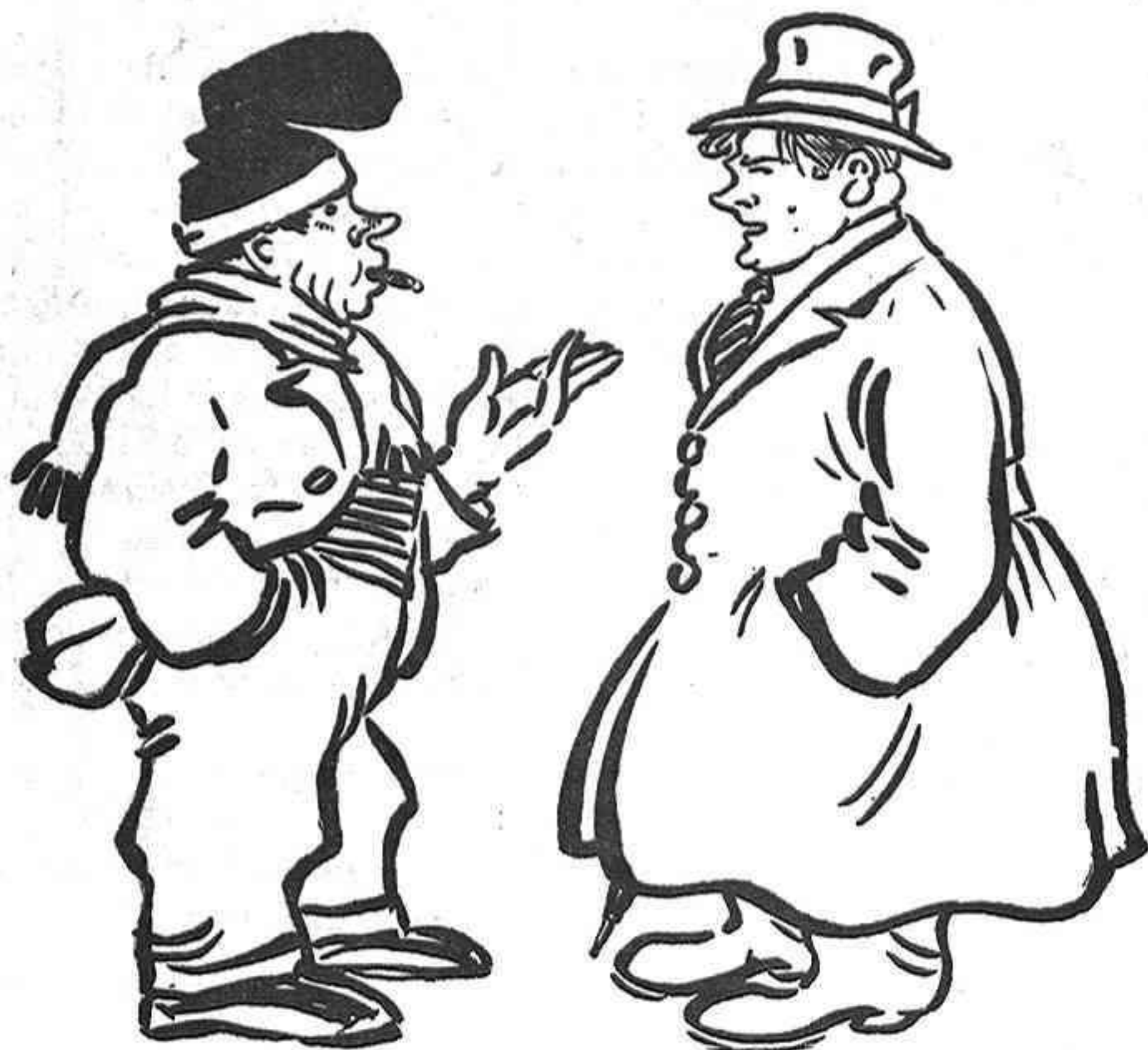

ELS GOSSOS RABIOSOS

—Voldria fer el favor de seguir-me fins a Cà'n Ferràn, que em sembla que fa mala cara?

cial d'En «Xenius», agafà un to de respectabilitat i d'europèisme, però desseguida torna a caure. Devegades, també, algun dels seus actes que podrien tenir un caient de bon to intel·ligent, acaben per subratllar el provincianisme. Així la darrera sessió dedicada an alguns periodistes il·lustres.

Aquesta sessió, va ésser, naturalment, bilingüe. Fins el senyor Sala, va donar a Déu lo que és de Déu i al Cèsar lo del Cèsar, parlant mig en castellà, mig en català. En Rivera i Rovira, encarregat de la bio-

EN BORRAS A AMÈRICA

—Creu-me, torna aviat, Enric, perquè ens fas molta falta.

grafia d'En Maragall, la va fer en català. El general Losada, que seia, naturalment a la presidència, al sentir comentar determinades opinions d'En Maragall, va dir en veu baixa:

—A mi me puede llamar lo que quiera i no lo entiendo.

En Rivera i Rovira continuà llegint, i En Frederic Camp, el regidor Napoleònic, que seia al costat del general Losada li digué:

—Tranquilicese usted. Ahora le ha dado porhablar mal de los catalanes.

La carota més maca de l'any

L'hem vista creuar per la Plaça de Sant Jaume i entrar en un establiment públic. Que era formosa aquella carota

rara, així de poca vergonya, amb forma de cara decanta!

Mai n'havíem vist d'altra que horecordem, nosaltres que estem acostumats a veure caretes traïdores d'acaparadors, de senyor Esteve, de droguers lladres, de caliquenyos de mitja època, de *mariettes*, entremescats de Serapi i fins carotes de regidors, amb posat de persona honrada.

Hem mirat si podíem indagar qui s'amagava darrera aquella túpida cara de reixa i feta amb roba que, si no ens hem enganyat, era panyet de Sabadell o de Terrassa...

A l'ésser viatjant de comerç, ho he endevinat desseguida la procedència més o menys de roba.

Però, i qui era aquella màscara tan sèria i rígida que caminava convençuda com si fos el príncep Tarota I? Al fons, a la part dreta, hi havia una cosa que ens donava a comprendre que es tractava d'un rígid cavaller de bella figura... però ens ha quedat el dubte.

Hem trobat a un amic i li hem fet certes observacions de qui podia ésser aquell senyor seriós amb el caminar i que cobria la cara amb una carota.

Nostre company, que coneix el Vallès i les seves persones, ens ha dit nom i cognom.

—Cà! No pot ésser, home de Déu!...

—Sí, senyor, però vostè no s'ha fixat amb una cosa.

—A veure, parli.

—Es que no és una carota lo que du.

—Vagi, home, a fer broma amb un de la U.K.K. i N.

—Li dic veritat.

—Home, si jo he vist el panyo de la cara que és gruixut.

—La cara gruixuda o el panyo gruixut? Parli clar.

—No, no; la pell no és pell, és un filferro prim; al fons, a la dreta, o sia cap aquí, hi ha una senyal...

—És la cara de l'home. I què té pa a l'ull?...

—Doncs de què va disfressat aquest senyor?

L'ENTRADA DE LA QUARESMA

—Que vols dir que no t'hi passes tot l'any a aquest país?

—Per ara d'esquirol. Però consti que potser un dia el veurà de Wirrei, o de successor de Berenguer, o a tall de Pau Clarís, més Pau que Clarís; va disfressat de tot i sempre amb elegància, però rectifici lo de la carota, perquè aquesta llumanera sempre ha dut la mateixa cara, sense haver-se de posar altra mena de cosa per dir ben clar qui és...

Vareig quedar anonadat, i mentre passava pel carrer del Call encara rumiava com podia ésser que un home portés la cara de carota i es disfressés amb tanta gràcia, fent riure a milers de persones, encara que moltes patim d'agre, perquè ens agrada lo dolç, lo natural i lo llegítim...

I detestem lo falsificat, pudent, asquerós i esquireig...

EL CAVALLER NOCTÀMBUL

Es millor que no nevi

Encara que el de la neu sigui un espectacle alegre, encara que la ciutat, vestida de blanc—com si fes la primera comunió—perdi la seva lletgesa ordinària, és millor que no nevi.

Es millor que no nevi, perquè, a la *cuanta*, Barcelona no és una ciutat civilitzada, no és la ciutat civilitzada que requereix la neu. Al contrari: Barcelona és un aduar poblat per una gent semi salvatge, o salvatge del tot. Aquesta gent s'han divertit apedregant amb boles de neu als automòbils i trencant així els vidres dels automòbils. Això, aquesta manera de divertir-se, la veritat, no ens sembla massa civilitzada. Per això és millor que no nevi.

Algú ha fet notar que aquestes manifestacions de salvatgisme s'han vist aquest any per primera vegada. Potser—qui sap!—si l'any que ve neva ja no passarà així.

El bon music

Nosaltres hem rebut una carta d'un music que aconsegueix grans èxits del públic. En aquesta carta el pobre home es queixava de la crítica que nosaltres havíem fet d'una obra seva.

Nosaltres, en aquesta crítica, no ens havíem ensanyat pas amb l'obra d'aquest senyor.—Un humorista no es pot ensanyar mai amb res, perquè la sanya és una cosa massa *seria*.—Nosaltres havíem dit, senzillament, que era dolenta. I ho era. I encara ho és.

L'home, per a justificar se, ens diu que «ell no és, segurament, un bon music, però s'aconsola pensant que Espanya no en té cap de bon music».

S'ha oblidat d'En Manuel de Falla, d'En Joaquim Turina, d'En Conrado del Campo, de l'Amadeu Vives...

Caricatura

En una revista anglesa hem vist fotografies d'una revista que actualment es representa en un teatre de

Londres. Un dels personatges de la revista és espanyol i es diu... Com diran que es diu? Don Alhambra del Bolero!! Que consti que no fem broma, que consti que es tracta d'un personatge gairebé important: un gran inquisidor, com qui no diu res!

DISFRESSES

Perquè es deurà disfressar la gent? I, sobretot, perquè es deurà disfressar a *plazo fijo*? I si un no té ganes de disfressar-se? Se'n ha de fer venir. I si un no està alegre? N'ha d'estar per força, costi el que costi, mentre no costi pessetes, que ja no en queden a Espanya. Paraula!

Vostès potser es pensaran que això ho diem en broma. En broma? *Naranjas*! A Espanya, fora tres o quatre potentats—no n'accepto ni un més—ningú té trenta pessetes. Els nous rics? Infeliços! Ja tornen a ésser pobres.

De què parlàvem? Ah, sí! De les disfresses, del perquè es disfressa la gent. Aquest és un problema transcendental, encara que no ho sembli, un problema tan transcendental com el de les cases barates. La gent es disfressa per gust de disfressar-se. I com més llampant sigui la disfressa, com més plomes tinguis i més brodats i més galons, millor. L'home—encara que molts d'ells es creguin normals i equilibrats—és un animal fantàstic i estrofolari.

Si no fos un animal fantàstic, seria «boy-scoutt» a Espanya i feixista a Itàlia? No! El «boy scoutt» és un home que es cansa, enemic de les excursions i la naturalesa. Però li agrada de dur un mocador lligat al coll com els «cow-boys» de les pel·lícules, sabates ferrades i un barret que gairebé és de picador. El feixista desconeix el significat del Faccio i d'En Mussolini només en coneix la calva, però li agrada anar amb camisa negra, calces curtes, i escandalitzar pels carrers i fer trencadissa. I els *bomberos*? Perquè es pensen que es fan *bomberos*? Perquè amb aquell *casco* semblen guerrers del temps d'Enric IV de Navarra.

XARAU

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

El arte de fumar en pipa Luís Capdevila.—1'50 pessetes Barcelona.

Heu's aquí un llibre editat, amb un bon gust extraordinari i amb una extraordinària pulcritud, interessant de debò. Interessant per al senzill fumador, i per a l'aficionat a la literatura. Cap d'aquests dos llegidors pot donar-se per estafat, ja que els dos sabran trobar quelcom d'interès en les pàgines del petit volum.

L'autor, amb el fi humorisme a que ens té acostumats i amb un estil de suprema distinció, ens parla de la *higiene de la pipa*, de *la millor hora per a fumar-hi*, de *la pipa de casa i la del carrer*, de *la del detective i la del bohemí*, de quin tabac s'hi ha de fumar.. quan es té tabac per a triar—que, amb lo bé que ens serveix la Tabacalera, no és massa fàcil—de quines són les millors pipes, etcètera, etc.

Tot això dit d'una manera elegant, somrient, amable. Amb un tema tan pobre, tan reduït, En Capdevila ha escrit una sèrie de divagacions iròniques, agudes, sentimentals, que donen goig de llegir. Esperem que la publicació d'aquest llibre serà un nou èxit.

Troteras y danzaderas. Novela de Ramón Pérez de Ayala.— Editorial «Mundo Latino». 5 pessetes. Madrid.

La lectura d'aquesta nova edició de la famosa novela d'En Pérez de Ayala, un dels escriptors més interessants, ha sigut per a nosaltres una delícia. La coneixíem la novel·la de quan la publicà la casa «Renacimiento». Però sempre es llegeix amb gust En Pérez de Ayala Sobre tot avui, que acaparen el mercat escriptors tan envilitos com «El Caballero Audaz», En Retana, En Mata, etc., etc.

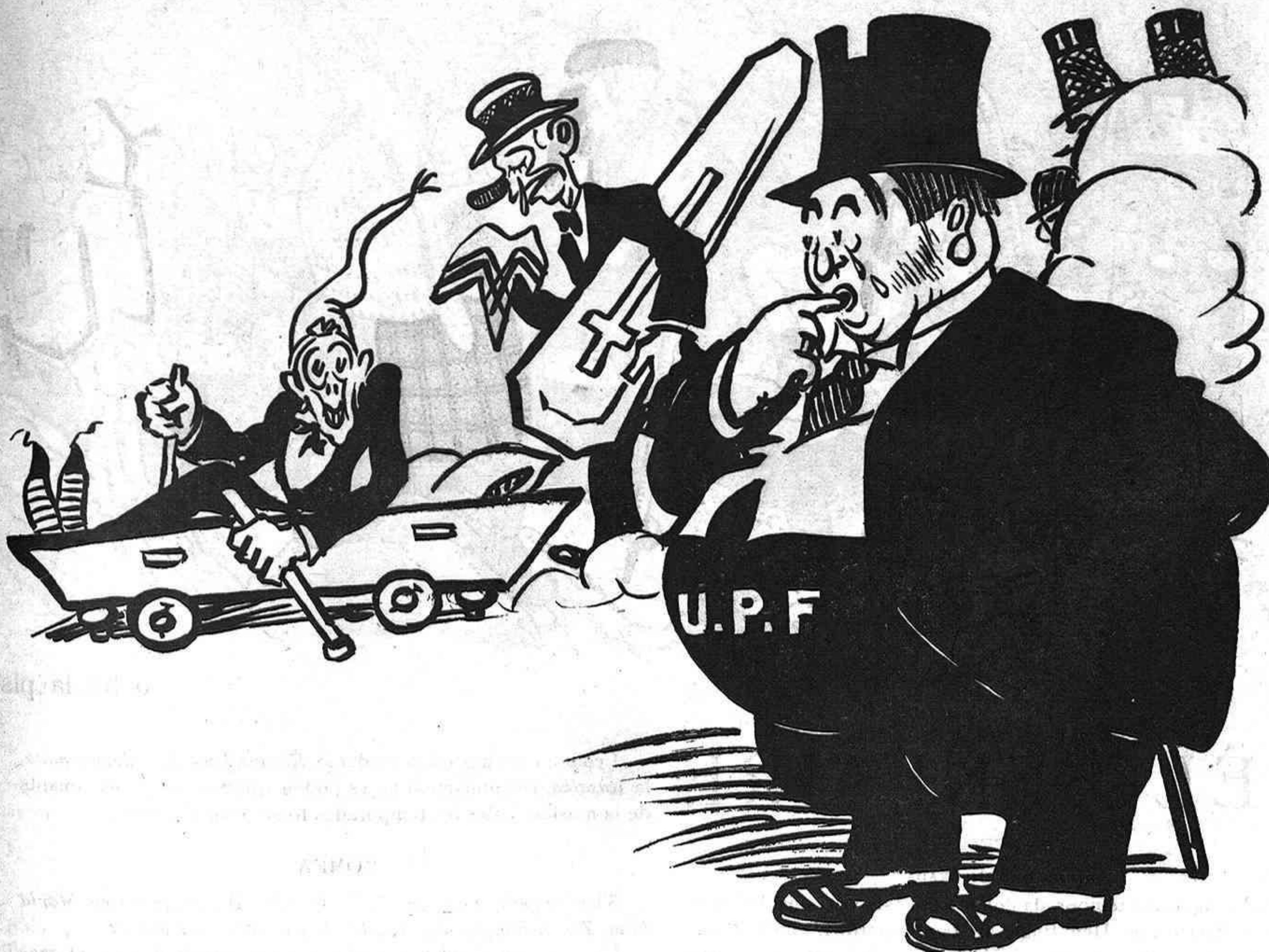
ALTRES PUBLICACIONS REBUDES

Els contistes catalans: primer i segon fascicles, contenint originals de Carles Soldevila i Maria Bowshons, molt interessants.

Varis números de *La novel·la d'ara*, firmats per En Lluís Capdevila, En Prudenci Bertrana, En Poal-Aregall i En Santiago Rusiñol.

ALFA

Aquests pares que, per una estúpida vanitat, disfressen als seus fills petits d'una manera ridícula i lamentable, i els passen i els cansen, i els exposen a una pulmonia, mereixen sis mesos de presó correccional Per quin crim? Pel d'estupidesa i poc amor als seus fills,

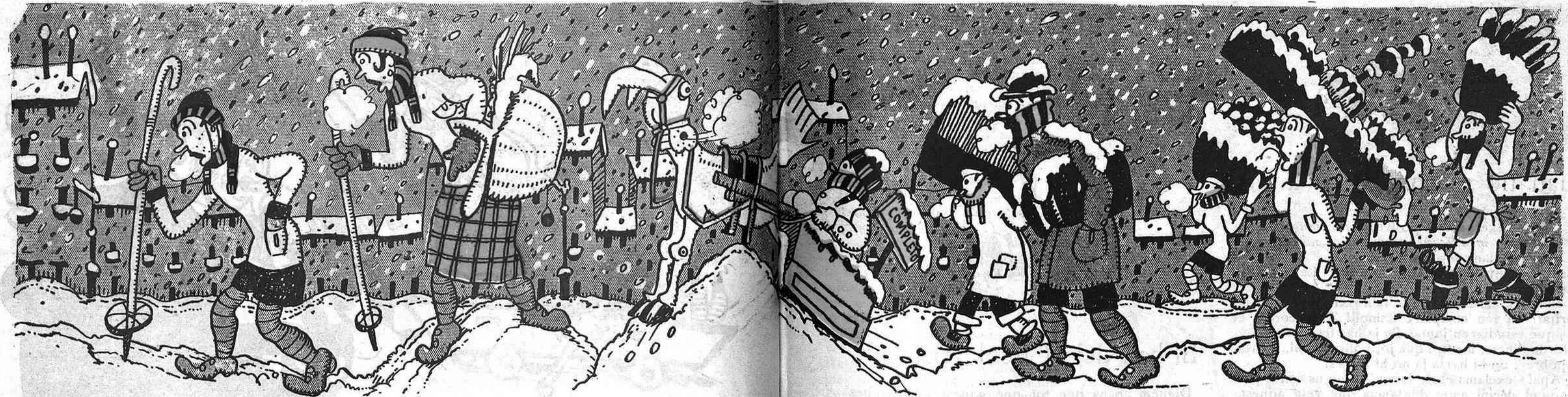

LA U. P. F. A CA'N PISTRAUS

Els morts tindran llibertat per anar al seu propi enterro, amb més tranquil·litat que ara.

—A que no saben si aixés la Plaça de Catalunya...

o bé la pista d'esports de Chamonix?

TELO ENLAIRE

LICEO

RESUM DE TEMPORADA

No ha sigut una temporada dolenta aquesta que ens ha ofert En Joan Mestres, no. Hem tingut un bon repertori: *Boris Godunoff*, *El príncep Igor*, *Tristany i Isolda*, *La Walkyria*, *El cavaller de la rosa*. Llàstima que no ens hagin donat unes representacions de *Lluisa*, el bell drama líric de Charpentier!

I com a estrenes cal recordar la *Kovantchina*, *La núvia venuda*, la *Rusalka*. Decididament no es poden queixar els bons amants de la música. Totes les temporades fossin com aquesta.

ROMEA

S'ha despedit el gran Enric Borrás. Ha representat *Maria Rosa*, *Terra Baixa*, *Eaíp Rei*, *El Místic*, *El ferrer de tall...* L'actuació de l'eminent tràgic ha fet el miracle de que el teatre «Romea»—desgraciadament buid els demés dies— s'omplís de gom a gom.

Això hauria d'ésser una lliçó per a l'empresari.—I consti que no li donem nosaltres: li dóna el públic.—Quan hi han obres i actors, hi ha gent al teatre.

GOYA

El solar. Si és pogués dir d'un drama lo que s'acostuma a dir d'un rave, al parlar de *El solar*, diríem que el senyor Lorente, l'autor, agafa el drama per les fulles. Però on són les fulles d'aquest drama? En lloc. No en té. És un drama sec, un drama-mòmia, malgrat el llenguatge, fals, rimbombant, declamatori, ili-

breüc, recarregat de literatura de *Novela Corta*, que és l'alcaloide de la mala literatura.

El solar ni és una obra humana, ni té emoció ni cap mena de bellesa.

Llàstima que un actor tan distingit com En Morano perdi el temps així.

TÍVOLI

En aquest teatre han estrenat, de contrabàndol, una tontería, *Caras y caretas*, que no sabem de qui és ni ganes.

Amb obres així, a Barcelona i en un teatre com el «Tívoli», no és d'estranyar que la temporada resu'ti brillantíssima.

POLIORAMA

La gran actriu Rosario Pino—aquí sí que és just lo de gran actriu!—ha estrenat una comèdia dels Quintero, *Concha, la limpia*. Aquesta comèdia ens en recorda una altra dels populars autors andalusos: *La flor de la vida*. En *La flor de la vida* es tractava d'una obra abominable i cursi. En *Concha, la limpia* es tracta d'una obra mediocre i avorrida.

I és que dos únics personatges en escena han de dir coses molt interessants si es vol que el públic les escolti.

La interpretació que donen an aquesta comèdia la senyora Pino i el senyor Torner, justíssima, entonada, impecable. Sobre tot per part de la senyora Pino, que és la dona gentil i la gran actriu de sempre.

ESPAÑOL

El senyor Fontanals és autor d'un melodrama, *El Ganapía i el Gepic*, que no va agradar al públic. No va agradar perquè aquestes coses, senyor Fontanals, com totes les coses dolentes, ja han passat de moda. No passen ni amb la col·laboració d'aeroplans, trens i motocicletes. No passen, perquè l'acció és d'una puerilitat eternidora, i el diàleg rampló i desplaçat gairebé sempre. Quan es proposa escriure un melodrama, s'ha de proposar escriure un melodrama millor que *Los dos pilletes*. Sinó, no val la pena.

La interpretació, lamentable.

Quan no es coneix als amics

Esmoll exerceix la professió de *mangant*, és a dir, de *mendicant*; aquest ofici no té res de particular per als pobres.

Esmoll acaba de trobar al banquer Levy i li diu aquestes paraules:

—Bon dia, amic Levy! Tu te'n recordes de mi, no és veritat? El teu company Esmoll! Tu recordes el temps que estudiaven junts? Tu ja has fet carrera, estàs ple de diners, mentre que jo, pobre de mi, he acabat «pobre»; on hi havia ja no hi ha res!

—Apa!—exclama el ric Levy—jo no us conec pas! Vos sou el dècim amic d'infància que veig aquesta tarda que intenta enganyar-me! Aneu d'aquí!

Esmoll, baixant el cap amb tristesa, obeeix aquest ordre; però a l'ésser a la porta torna i li diu aquestes paraules:

—Levy, tu moriràs!

La majoria dels rics són molt supersticiosos.

Levy s'aixeca i va en persecució d'Esmoll.

—Què voleu dir? Teniu, aquí van cinc pessetes!

—Levy—repeteix Esmoll guardant-se el duro—tu vas a morir.

—Què significa?... Teniu, cinquanta pessetes, però expliqueu-vos!

—Es molt senzill—diu el càndid Esmoll amagant-se

ACUDIT

—Caram, tenor i aviador?

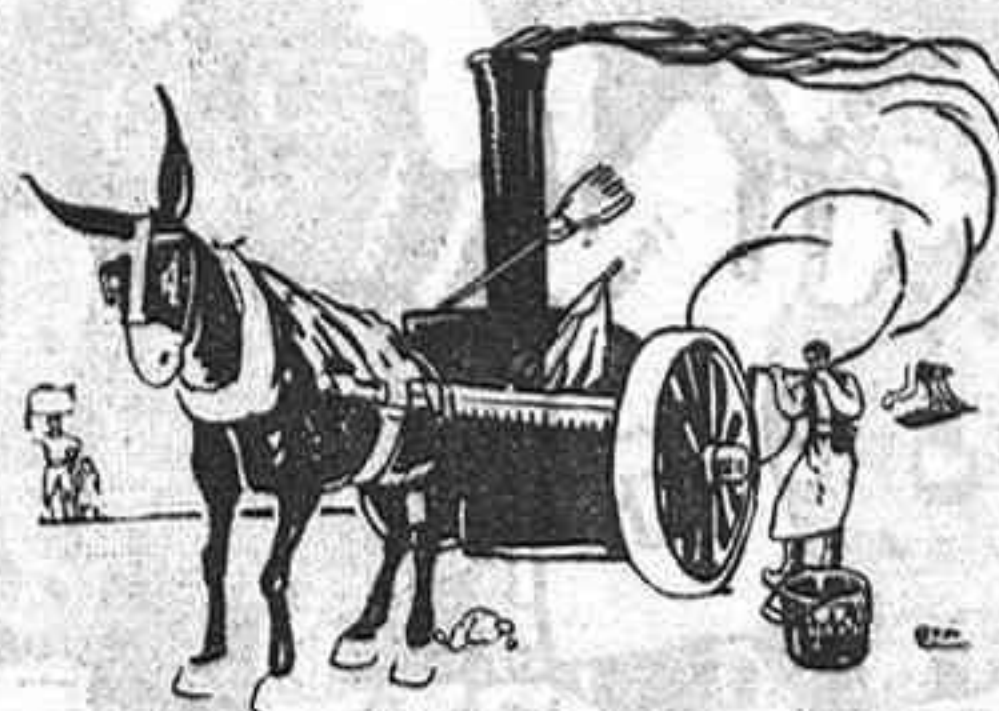
—Ja ho veu: Com que cantant no passo del fa, vaig a provar si amb l'aeroplà arribo al sol.

BOB

el bitllet.—Ahir, jo vaig anar a l'Hospital a veure el pobre Roca, molt amic meu, que està greu. El metge de servici va dir-me: «Està a punt de morir. Ja no coneix ni als seus amics!» També per a tu, Levy, com que ja no coneixes als teus amics, és senyal que vas a morir.

I Esmoll es retirà aquesta vegada sense replicà.

Trad. ANGEL S. ESCÓ

El ball del «Círcol Artístic»

Diguem abans que tot que aquest Carnestoltes barceloní, cada any es converteix en una cosa més baixa, més abjecta, més trista, més grollera, més lletja. I diguem després, que si una nota de bon gust podem registrar la devem al «Círcol Artístic». El ball del «Círcol Artístic», és sempre una cosa esplèndida. Però aquest any ho ha sigut més. En aquest ball hi han col·laborat artistes de tant prestigi com En Labarta, En Mataró, En Rigol, En Junyent, En Carles, En Campmany, En Xiró, En Carbonell...

Festa elegant, distingida, suntuosa i alegre. Festa d'aquelles que a la nostra terra no abunden massa: festa de senyors. Ah! Aquell Napoleó ens va fer molta gràcia.

Coses que només

em passen a mi

Feia dies que aquella noia rossa com unfil d'or (or de llei), em tenia captivat.

Pujava Rambla amunt i la seguia amb certa discreció, perquè als homes devegades la lleugeresa de procedir esdevé en perjudici propi.

—On deurà anar? Còm deu dir-se? Serà soltera? Serà filla d'un fabricant de taps de suro?

Totes aquestes idees giravoltaven pel meu cervell i l'interès de parlar-li em tenien obcecat.

Arribava al Banc, i lo primer que se'm presentava a la vista, més que una lletra a la vista, era la «rossa».

Anava a dir una cosa al meu quefe, i encara que aquest tenia un cap rodó com una bola de formatge d'Holanda, fabricat a Sans, se'm transformava amb el de la fada de trenes daurades i caminar voluptuós.

Posava aquell antipàtic volum que deia *Corresponsales* damunt la taula, i a l'agafar-lo el pensament es feia la il·lusió que transportava als meus braços a la noia incognuda.

I ella, cada dia, a la mateixa hora, passava per enfront meu, sense que mai m'hagués dirigit una sola mirada.

Recordo que durant la coneixença anònima vareig escriure set forcs de sonets que vaig enviar a vint-i-set Jocs Florals i no varen premiar-los, no sé si per l'eroticisme o per la porca-vergonya meva o dels jurats.

Una nit d'aquestes de primavera, que la lluna sembla burlar-se des de Sòcrates fins al darrer empleat de Banca, vareig trobar-la pel camí...

Vareig seguir-la, com segueix un cà la flaire d'una costella que camina, portada entre llesques de pa per a fer *piscolabis* en mans d'un jovencell.

Era ella! L'inspiradora de les meves carabasses floraleres!... Què hi feia que ni una menció haguessin merescut els sonets si ella era millor que tota una *sonata* divinal?...

Era cosa de no perdre el temps. Així que ella girava la travessia, no vareig pòguer de menys que posar-me al seu prop.

Va mirar-me de reull i va somriure.

—Bona senyal—vaig dir entre mi.—A veure si hauràs fer sort?

M'apropro més i li dic:

Perdoni, senyoreta. Seria una indiscreció preguntar-li còm es diu?...

—Anastàsia.

Si no m'aguanto caic. Això era un atemptat contra la bellesa i la *cronologia bacteriològica* que diria un orador instantani del Círcol Municipal, pensant-se dir alguna cosa).

—Per què m'ho pregunta, si es pot saber?—afegí ella amb una veu que em deixava *anastassiat*...

—Perquè un servidor, francament... fa dies... que la segueixo... i entre mi pensava... em sembla que la coneixes... i no em recordo de què...

—Jo crec que també el conec molt a vostè...

—Sí? No és estrany... Sóc dependent de robes del carrer de la Boqueria...

La noia em mirà atentament i no rigué més. Jo vareig observar-la que canviava de color.

—Vostè... és dependent de... Potser li pres per un altre... Doncs, miri, jo tinc una amiga meva que té dos fills i em pensava que vostè era el seu marit; com que només vaig veure'l un dia en un casino que tirava un vers... Té la mateixa cara...

—Vol dir que...

—Sí... sí...

EL CONFLICTE DEL DIA

On aniran a perdre el temps els còmics, si els hi treuen la Rambla?

L'ENTERRO DE LA SARDINA

—Home, Joan, cada any et passa el mateix: Torrada al cantó!
—Ja t'he dit que no hi ha bon enterro sense acompanyament.

—Ai... caram de caram...

—Miri, demà que és diumenge penso anar-la a veure a Sant Andreu, que és allà on viuen... i fins em fixaré bé amb el seu marit, perquè se semblen molt...

—Ja passa això... ja, moltes vegades... Bé, vostè em perdonarà, però me'n vaig a cà'l dentista que m'ha d'arrancar un clau.

—Què diu?

—Vull dir un queixal que tinc a la boca...

—Faci, faci.

—Estigui boneta... i perdoni...

—No hi ha de què...

Si em segueix un esquadró de cavalleria no m'atrapen...

Però la solució fou tràgica. El diumenge, jo amb l'excusa que tenia un amic que no sabia si es moriria de fàstic o de dolor, vareig fugir de casa com un esparver. Però a la nit! Hi va haver un ball, sense orquestra, que ballava fins el gat.

—Ets un perdulari!—va dir-me la mare dels meus fills, que estaven en un recó tremolant.

—Però si jo...

—No diguis res... Què li volies an aquella rossa de la Rambla?... No te'n dones vergonya tan vell i tan verd?...

Res. Fa sis setmanes que la nostra llar és menys que llar, un tros de sagí, perquè hi ha una fredor que ni la fàbrica Joaquina... Ja he jurat que de rosses no me'n miraré mai més. Si un dia haig de passar dolor i penes preferiré una morena, al menys serà discreta, reservada i no com la fada que em va veure *tirar* versos al «Casino de la Poncellada» que així un llamp cremés l'edifici i tot...

EMILI GRAELLS CASTELLS

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Español - Martinenc.

Decididament no podem fer «pronòstics», encara que aquests siguin tan sols per a nosaltres mateixos

Nosaltres pensàvem: (això era diumenge passat) «Avui els «realistas» faran una bonica exhibició, amb acompanyament d'un parellet o tres de *goals*, i els de Sant Martí es defensaran com bonament podran.»

Això suposàvem, però a uns i altres els donà la gana de fer-nos quedar malament, i si creïrem que els de l'*Español* ho farien bé, ho feren tan sols regular (i tan regular) i que si els *martinencs* regulars, resultà tot lo contrari, perquè ho «xafaren» bastant més bé que els contraris. De totes maneres el partit no fou cosa de l'altre món; resultà d'allò que se'n diu «ensopidet», sabeu?... i acabà amb un empat a un *goal*.

El millor d'uns i altres fou el petit Barrachina.

L'arbitratge del senyor Comorera, bo.

Ah! Amb aquest partit s'acabà el Campionat, que s'ha emportat de nou el *Barcelona*, amb tots els honors .. i... i tota la puntuació...

Acaparadors!

FERRÀN

TERRISSA DE REI.—UN TRIO DESIGUAL

Me'n ric jo dels terrissaires de Sévres, de Limoges i de Manises, i d'aquell gran *Palissy* que mogué tant de soroll! Estic segur de que si aquest terrisser col·lo-sal es trobés a «Câ'n Parés», obriria un pam de boca i deixaria anar un ah! admiratiu més llarg que un *solo* de Wagner. I encara ben content que no en sortís *apalissat* (?).

Per què, direu? Perquè a «Câ'n Parés» hi ha una Exposició de terrissa fina, vaja, de rei, d'aquella que en diuen *ceràmica*, que és una preciositat. Qui l'ha feta? En Guardiola, un artista parent de *Juan Palomo*, que ha gastat el seu cognom entregant-se als experiments ceramístics, sense *encerar* a ningú; motiu pel qual, fins ara, no ha fet gaire carrera econòmica. Ara, en quant a carrera artística, no es pot queixar, car és un mestre en el seu ram, reconegut per tothom que té senderi, i aviat ho serà fins dels que no en tenen, perquè fa les coses amb un gust, amb una traça i una riquesa de motius i de colors que, vaja, val la pena d'anar-li a veure la parada. Oh! i que tot és ben seu en aquelles formoses peces de terra cuita; la idea, el modelat, la decoració, el vidriat... demanin; res, allò que deia d'En *Juan Palomo*.

Voleu un bibelot magnífic pel saló? Us agradaria un gerro d'art que fes força patxoca? Preferiu decorar una façana, un pati, o bé una escala del vostre xalet amb un plafó de majòlica, bonic, original, fastuós i ben català?

Al davant de la ceràmica guardiolenca s'hi veuen dues rengleres de paisatges muntanyencs d'En Viver,

que fan el mateix efecte que si guaitéssiu el món per un forat; un forat per cada paisatge, entenem-nos.

I que ben vista trobo a la senyora *Natura* en aquestes pintures panoràmiques; el cel, els núvols la boira, els arbres, la terra, tot es manté al seu lloc. Quan heu donat el tomb a l'exposició, sembla talment que haveu passat un dia a fora; us sentiu renovat per dintre: Aquells arbres de *Pollensa*, amb els seus verds magnífics; aquell *Sol de tarda*, tan natural i aquell altre *Sol d'estiu* que tot ho torra al passar, són obres d'empenta, així com el ben entès *Contrallum*, amb els seus rengles de muntanyes que es perden de vista.

**

Al costat d'En Viver, un tenoràs de la pintura, En Llavanera que exposa a «El Camarín» i En Gilberto que ho fa a les «Galeraís Dalmau», els trobo fluixets; jo prou voldria reunir-los en un trio per a presentar-los junts als meus llegidors, però no puc; fóra un trio massa desigual. En Llavanera encara, encara; potser es defensaria amb *Hivern* i *Riberal*, per la bona embocadura que té i perquè dibuixa bastant i quasi també en el *Retrat* de noia, pels seus tocs valents; ara, en quant an En Gilberto, em sembla que espifiaria per manca d'execució.

I això que el noi té facultats; val a dir-ho.

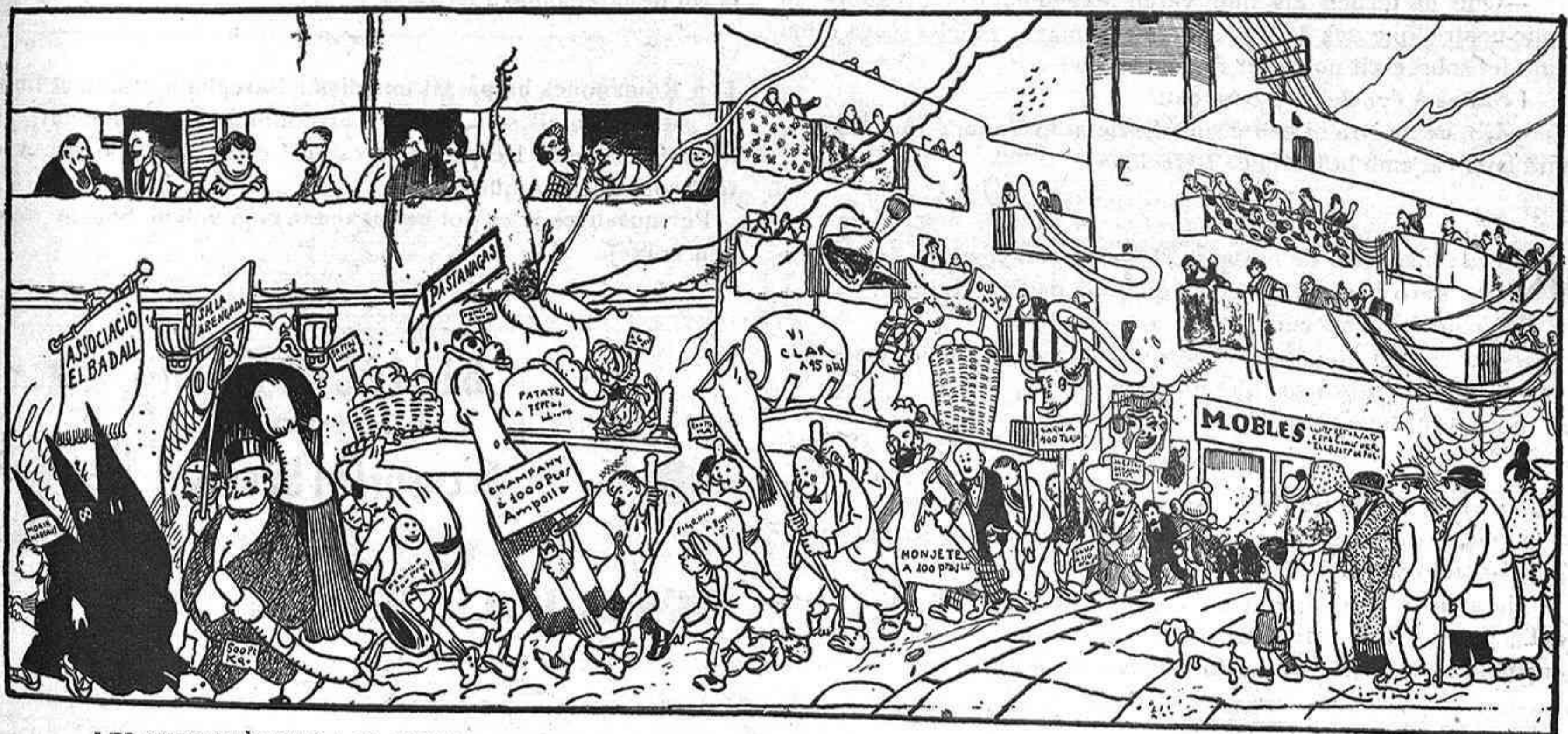
C. ARBÓ

Demanem la vida del "Poeta"

Un xic tard s'aixeca la nostra veu entre les veus innumbrables. Però mai és tard per a demanar la vida d'un home.

Tots els homes de bona voluntat, tots els homes de cor—que encara en queden!—han demanat

LES SUBSISTÈNCIES I EL DEJUNI

—I tot això és Quaresma?

—Sí; Quaresma de rics. La nostra és més trista, noia!

l'indult de Joan B. Acher «el Poeta». Això cal tenir-ho en compte. El poble, més que cap altra, és una força viva. El poble . . . la vida del «Poeta». Contra la justícia del càstic hi ha d'haver la bellesa del perdó. El perdó, és el gest més noble que s'ha concedit a l'home.

La venda de cocaïna està a l'ordre del dia. Fa pocs dies que passant pel carrer de Fontanella, un senyor, i o gens mal vestit, se'ns apropà per a oferir-nos aquesta droga infernal que és la desgràcia de moltes famílies. Nosaltres, que duïem el temps just per a que no se'ns escapés el tramvia, en lloc de fer-lo detenir com pensàvem, preferírem dir-li: —Avall, criminal! Aneu a vendre aquest verí a la delegació de qualsevol quarteret de policia. L'home misteriós s'abrigà bé i marxà vers el carrer de Trafalgar.

Amb la forma que exigeixen les habitacions barates el Directori. Crèiem, abans, que el decret aportaria benefici als humils, perjudicant als propietaris. Però aquests, al veure que no poden augmentar els lloguers durant cinc anys, no estan decidits en acollir-se als beneficis de l'Estat. Creiem que, al cap i a la fi, ni conilleres per a obrers trobarem en tot Barcelona. Les tendes de campanyes, com deïem l'altre dia, i encara gràcies.

—Ara veurem més porcs al Matadero. —Que hi tornen els que varen expedientar?—preguntà un amic nostre, que des de que sap que menjava vedella tísica i bou amb fel sobreixit no ha fet res més de bo. I contestà l'enciclòpic empleat: —No, home, ara hi haurà una Societat perquera que es portarà com cal amb la famèlica Barcelona.

Al fer la inspecció de mossos, el metge en vegé un de baix de talla, però que era més llest que una daina, i li digué: —Vostè és massa curt. —Doncs vegi que és raro, perquè, un servidor, tinc ja tres fills més macos i més grassos que un bou. Es rigurosament històric.

Hem vist, amb motiu de la darrera nevada, els ravals de Barcelona abandonats per complert i els veïns maleir les autoritats per l'abandó regnant. Un amic nostre, que viu al carrer de Dant i des dels vidres del seu despatx esguardava la via, vegé caure a disset persones, ocasionant-se moltes d'elles fort dany.

—Ja ha passat el Carnaval! —Vol dir que ja ha passat?

S'han fixat amb les Empreses de Cine? O als empresaris els falta un caragol a la closca, o el públic és un imbècil que es creu les tonteries de que fan gala en pro de la ridícula propaganda. —Quina és la millor pel·lícula de totes les millors? —Senzillament; aquella que no ha vist el públic, que es la única amb que no l'han enganyat.

No vàrem anar a veure *El Dinero*, perquè ens faltava... això: *dinero*. L'obra, després de *Les flames del goig*, d'inoblidable memòria, del quiromàntic Viura, és lo més gran del món, passant per damunt de *La Reina Inca*, que fou altra glòria que honorà l'autor de *La Monyas...*

Heu's aquí que l'ex-president de l'Audiència, don Juli Martínez Jimeno, un dels més dignes magistrats que he'n tingut a Barcelona, més nobles, més rectes, ha canviat la toga de Magistrat per la de lletrat. El Colegi d'Advocats li ha obert les portes amb tots els honors. No és mereixia menys En Martínez Jimeno. Com a jutge, com a fiscal, com a president de Sala, ha servit a la Justícia amb un zel i una dignitat incomparables. Com a advocat estem segurs de que es podrà dir lo mateix. Perquè els homes com En Juli Martínez Jimeno no es dobleguen mai, surten triomfants sempre.

Als cobradors dels tramvies caldrà que els ciutadans els ensenyem de modos. Són molts que insulten al públic, després d'abusar descaradament d'aquest, i això no ho hem de permetre de cap manera i devem imposar-nos. Aviat, el pagano serà víctima. I això, de que rebem grolleries de quatre mal educats, ha de finir.

Hem vist *Jugando con el peligro*. Reialment és una pel·lícula plena d'actualitat. El títol potser és més suggestiu que l'argument. Passa com *El Dictador*, que cada dia ens fa més fàstic i la gent ja riu de la *dictadura plimsaul*.

En Romanones ha passat uns dies a Barcelona canviant impressions amb els seus amics i arrodonint, probablement, algun negoci dels seus. Després se n'és anat cap a Niça, alegre i content com unes pasqües. Per nosaltres ja es pot bellugar tan com vulgui Sabem de quin peu coixeja.

BICICLETES
Motos
Accesoris i Sports
SANROMA
Balmes, 62 - Teléfon 1445 A - BARCELONA

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

NUEVA PUBLICACIÓN DE GRAN ACTUALIDAD

El arte de fumar en

PIPA

Elogio de la pipa - La pipa de la calle - La pipa del detective
Higiene y cuidado de la pipa - La pipa casera - La pipa diabólica - La pipa bohemia - La hora mejor para fumar una pipa - Otras pipas

Precio:

Pesetas 1'50

NOVEDAD

BARÓN DE HOLBACH

OBRA NUEVA

DEL PLACER

DE LA FELICIDAD Y DE LA MUERTE

Un tomo.

Pesetas 2

LOS HUMORISTAS

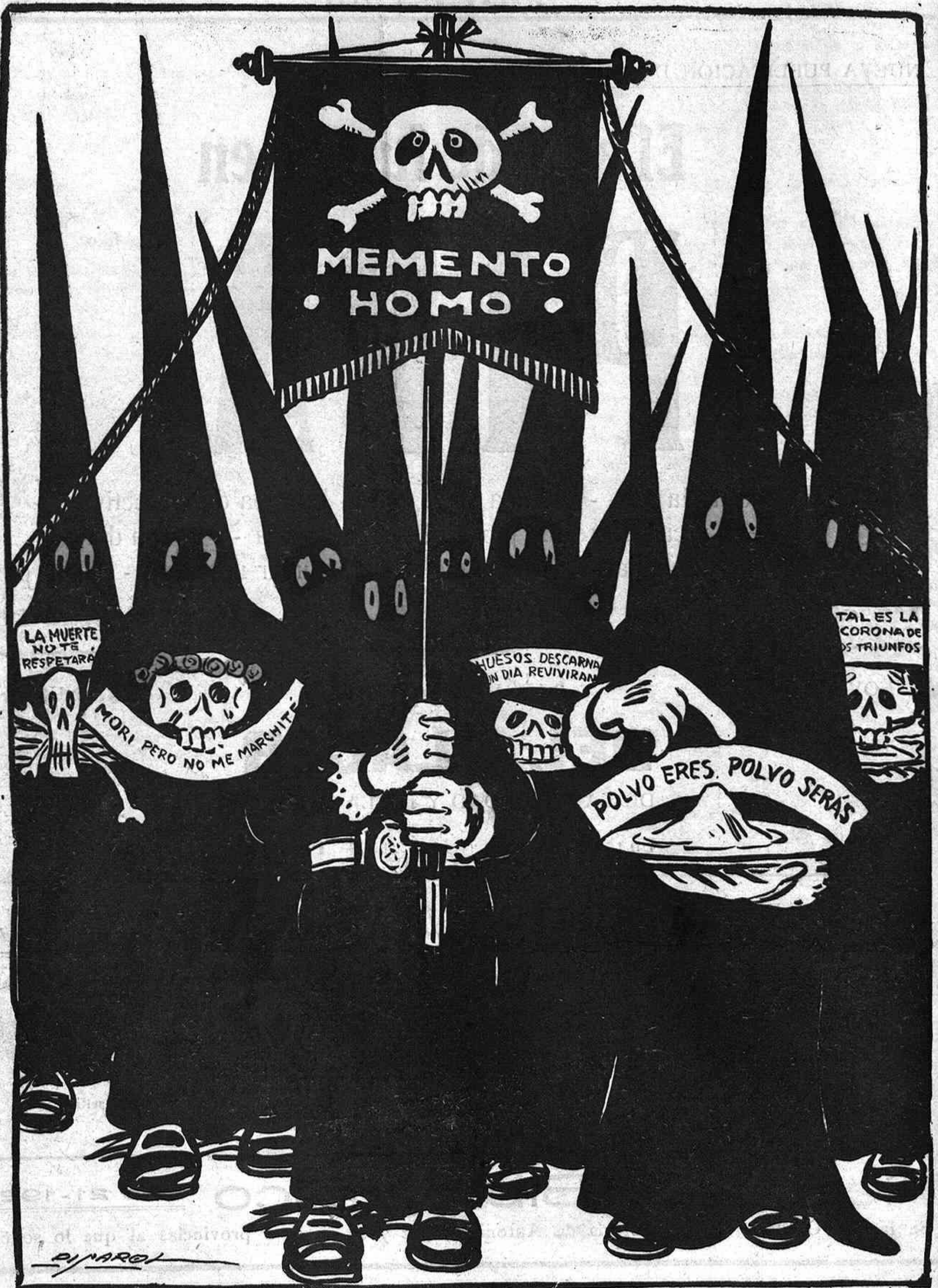
Obras selectas del humorismo mundial

Julio Camba: La rana viajera	Pesetas 4	H. S. Harrison: Queed, el doctorcillo. Dos tomos. Cada uno.	Pesetas 3,50
Julio Camba: Aventuras de una peseta	> 5	Antón Chejov: Historia de una anguila y Otras historias	> 3,50
Ramón Gómez de la Serna: Disparates.	> 4	A. Averchenko: Memorias de un simple y Los niños	> 3,50
Ramón Gómez de la Serna: El incongruente.	> 4	Jan Neruda: Cuentos de La Malá Strana	> 4
Ramón Gómez de la Serna: Ramonismo	> 4,50	Jeno Helta: Manuel VII y su época	> 3,50
René Benjamín: Gaspar	> 4	Jeno Helta: Family Hotel y Mi segunda mujer	> 4
René Benjamín: El comandante Pipe y su padre	> 3,50	Jeno Helta: La modistilla (cuento de verano)	> 3
Jorge Courtellne: Los señores chupatintas.	> 4	Jeno Helta: Los siete años de hambre y Cuentos	> 3
Jorge Courtellne: Boubourouche	> 3	Jeno Helta: La verdad a perra chica.	> 3
Arnold Bennet: Enterrado en vida	> 4	Esteban Szomaházy: El dramaturgo misterioso	> 3
Arnold Bennet: El «matador» de Cinco Villas.	> 4	Kálmán de Mikszáth: Gente de rumbo y El caftán del sultán	> 3
Arnold Bennet: La viuda del balcón y otros cuentos de Cinco Villas	> 4	Andrés Révész: Antología de humoristas húngaros	> 3,50
		Pierre Véber: Los Cursos	> 3

Resumen Bibliográfico Año 21-1923

Se facilita GRATIS en la Librería de Antonio López y se envía a provincias al que lo solicite

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites oores, remestent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franquig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 céntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebalxes.

LA PROCESSÓ DE LA BONA MORT

—Em sembla que amb això de la bona mort, a Barcelona, ens han pres la cabellera.